

Studieordning

Studiebeskrivelse for Bodydynamic Systemet's 4-årige uddannelse til Bodydynamic Psykoterapeut

Her følger uddybning af indholdet i Foundation træningen og Practitioner træningen, som udgør de sidste 3 år af Bodydynamics og tilsammen udgør den 4-årige efteruddannelse, med en kort redegørelse for retningslinier for egenerapi, arbejdsgrupper, supervision, eksamineringskrav, evaluering. Foundation træningen – der også kan gennemføres, som selvstændig efteruddannelse – udgør det første år af Bodydynamics 4-årige efteruddannelse. De studerende uddannes til at bruge en karakterstrukturel forståelse som styringsredskab og til at forstå samspillet mellem terapeut/underviser og klient/studerende ud fra en indsigt i overførings- og modoverføringsprocesser. De uddannes til at kunne genkende choktraumer og til at kunne trække klienten ud af en akut opstået choktilstand, men ikke til at arbejde fuldt ud med choktraumer, som er komplekst sammenvævet med karakterologiske problematikker. Her anbefaler vi at gennemføre vores chok-traume træning.

De studerende på Practitioner træningen uddannes til at arbejde med individuelle klienter/brugere/studerende med nutidige vanskeligheder/kriser og/eller med ønske om at arbejde med at mobilisere egne ressourcer til at tackle deres livssituation bedre (de vil en udvikling).

Bodydynamic systemets formål

Det samlede formål med uddannelsen er, på videnskabeligt grundlag, at bibringe de studerende de teorier, praktiske erfaringer og den personlige udvikling, som er en forudsætning for, at de er i stand til at bestride professionen som psykoterapeuter på en kvalificeret/tilfredsstillende måde efter afsluttet eksamen. – Heri indgår også tilegnelse af de gældende etiske retningslinier for psykoterapeuter.

Gennem en integreret teoretisk og praktisk beskæftigelse med uddannelsens fag skal undervisningen medvirke til de studerendes udvikling, så de opnår tilstrækkelig viden om psykoterapi, træningsfærdigheder i at udøve psykoterapi (inklusive at undervise), personlig modenhed (ved at have gennemgået egen psykoterapiproces) – samt den specifikke Bodydynamic-viden og -praksis, der adskiller os fra andre psykoterapeutiske retninger.

Dette inkluderer bl.a.

- At de som færdige terapeuter kan undervise klienter og grupper i de øvelser, modeller og færdigheder, de som studerende har tilegnet sig.
- At de studerende lærer at analysere en Bodymap – som er et unikt redskab til at vurdere menneskers ressourcer og problemfelter.
- At der undervises i brugen af livsformer, i basisforløsning af choktraumer og i brugen af “peak”-oplevelser.

Der er også fokus på teoretisk viden om, hvordan andre terapiformer er forskellige fra og lig med Bodydynamic Systemet, for dermed at have mulighed for diskussioner med kollegaer af anden teoretisk baggrund.

Bodydynamic Systemets Mål

- At de studerende opnår beherskelse af Bodydynamic Psykoterapi og Pædagogik på et niveau som muliggør ressourceorienteret bearbejdning af aktuelle livsproblemer og udvikling af nye ressourcer – både i individual terapi (med børn og voksne), i gruppeterapi og i gruppeundervisning.
- At de studerende bliver integreret i sig selv, så de er i stand til at være i sig selv, at kunne etablere og bevare en kontakt, og at kunne tale /lytte med en klient/elev så denne “oplever sig hørt og set” –

dvs. at være åbne for menneskers forskellighed, og at kunne reagere hensigtsmæssigt på disse forskelligheder.

Samtidig med denne mere intellektuelle måde at anskue teorien på, skal de studerende også kunne omsætte teorien til en kropslig sansning, oplevelse og impuls, både igennem egen krop og ved at lade klienter/elever bevidstgøre egne kropssansninger, bevægelser eller oplevelser.

Som terapeuter skal de studerende også lære at røre klienten fysisk, når dette er hensigtsmæssigt, og at denne berøring skal ske på en relevant måde for det aftalte tema – ligesom den verbale “berøring” skal ske på en relevant måde.

Endvidere skal uddannelsen bidrage til at give de studerende et fælles grundlag for fortsat at tilegne sig ‘ny viden’ med Bodydynamic Systemet som udgangspunkt.

Målgruppe

Den målgruppe vore uddannede elever henvender sig til vil være mennesker fra alle samfundslag, der har 1-flere problemer der påvirker deres livskvalitet så meget at de ønsker at gøre noget for at foretage forandringer. Problemerne kan stamme fra deres opvækst, fra deres nutid, de kan være tilstede i arbejdssammenhæng, sociale sammenhæng eller i private sammenhæng. Hvis vore elever også har en psykiatrisk baggrund, kan det også være mennesker der er “indlagt”. I specielle tilfælde kan vi arbejde sammen med læger/specialister/sagkyndige eller henvise til andre terapeuter. Endelig skal vi også tage stilling til, om det klienten ønsker ligger inden for vore etiske regler.

De studerende på Practitioner træningen kan arbejde individual terapeutisk, men behøver ikke nødvendigvis at gøre det. Man kan vælge alene at arbejde med undervisning/ konsultation dvs. med studerende i grupper. (Man kan også vælge at arbejde med børn).

Den skriftlige opgave, der danner grundlag for eksamination som afslutning på Practitioner træningen, kan således omhandle enten et individual terapeutisk forløb eller et undervisningsforløb. Uanset hvad denne afslutningsopgave beskriver skal den dog også omfatte beskrivelser af enkeltpersoners (enkelte elevers) forløb.

Optagelseskriterier

Ansøgere til Practitioner træningen skal opfylde følgende krav:

- Pædagogisk, psykologisk eller sundhedsfaglig orienteret lang eller mellemlang videregående uddannelse – fx psykolog, læge, lærer, sygeplejerske, socialrådgiver, ergo-/fysioterapeut eller pædagog, eller dokumentation for tilsvarende niveau (som vil blive konkret evalueret).
- Skal have mindst 3 års praktisk anvendelse af deres uddannelse eller anden relevant erhvervs erfaring.
- Skal kunne dokumentere en vis viden om psykologiske og terapeutiske teorier og principper (fx fra erhvervsarbejde o.l. eller kursusbeviser for gennemførelse af relevante kurser mv.)
- Et arbejde som giver ansøgeren mulighed for fortløbende at integrere færdigheder fra efteruddannelsesforløbet.
- Modul 1 skal være gennemført – eller tilsvarende undervisning i Bodydynamic systemet skal være gennemført på anden vis.
- Merit i metodefag kan ske på tværs af uddannelser indenfor samme terapeutiske retning. Merit på teoretiske fag kan ske i den udstrækning undervisningen ikke gennemføres som en integreret del af metode undervisningen.
Der kan kun ske merit fra uddannelser som Danmarks Evaluerings institut eller tilsvarende har fundet opfylder kvalitetskravene til psykoterapiuddannelser vedr. Uddannelsernes indhold.
- Alder: mindst 25 år.

- Udover ovenstående formelle kriterier lægger vi i ansøgningssamtalerne vægt på *Nuværende livssituation, personlig modenhed og økonomisk realisme.*

Opfyldelse af optagelseskriterierne skal dokumenteres i skriftlig ansøgning.

Ansøgningsskema vil blive gennemgået sammenholdt med kendskab til ansøger fra Foundation og ansøgning enten godkendes eller ansøger opfordres til en samtale med Ditte Marcher, CEO enten direkte eller via Messenger/ Skype

Klargøring i forhold til mulig dispensation

Bodydynamic International's uddannelser er efteruddannelser. Det betyder, at de som de fleste andre psykoterapeutiske uddannelser forudsætter, at de studerende har en relevant grunduddannelse først (lang eller mellemlang videregående uddannelse af psykologisk, pædagogisk eller sundhedsfaglig karakter) – jf. ovenfor.

Vi dispenserer nogle gange for dette krav, hvis ansøgeren gennem erhvervserfaring eller andre aktiviteter har en væsentlig erfaring i arbejde med mennesker.

Psykoterapeutforeningen har udarbejdet anbefalinger med hensyn til fortolkning af dispensationsregler, som også er vores udgangspunkt for den samtale der skal finde sted – se på <https://psykoterapeutforeningen.dk/medlemskab/optagelseskriterier/>

Ansøgere kan optages på dispensation ud fra en helhedsvurdering af den enkeltes kvalifikationer. Helhedsvurderingen sker med udgangspunkt i en gennemgang af ansøgerens forudsætninger på følgende områder:

1) alder 2) modenhed 3) erhvervserfaring 4) uddannelse 5) anden erfaring.

Dispensation gives til kandidater ud fra en vurdering af i hvilken udstrækning ansøgeren opfylder kravene på mindst tre af de opstillede områder.

1. Alder

Ansøgeren er 30 år når uddannelsen påbegyndes

2. Modenhed

Ansøgeren har gennem livserfaring udviklet en modenhed og viden, der kvalificerer til optagelse på studiet. Med udgangspunkt i dialog afgør uddannelsesstedet om ansøgeren har en veludviklet refleksion omkring egen livserfaring.

3. Erhvervserfaring

Arbejde med andre mennesker i mindst 5 år indenfor fx ledelse, herunder Human Ressource, konsulentvirksomhed, registreret alternativ behandler eller lignende.

4. Uddannelse

Ansøgeren har en lang eller mellemlang uddannelse og kan dokumentere et vist kendskab til relevante psykologiske og terapeutiske teorier.

Denne dokumentation opnås fx gennem tidligere terapeutiske uddannelser, intro-kurser på uddannelsesstedet af mindst 3 dages varighed, kurser ved universitet eller højere læreanstalt, voksenpædagogisk grundkursus, kurser på Folkeuniversitet eller Højskole, HF i psykologi.

5. Anden erfaring

Fx U-landsophold eller ophold i udlandet af længere varighed, arbejde som plejefamilie, frivilligt socialt arbejde, ordinært højskoleophold, egen terapi og/eller supervision i arbejdsmæssige sammenhænge af rimeligt omfang.

SPUD og Psykoterapeutforeningens udgangspunkt var, at så mange som muligt skulle kunne komme ind på en uddannelse uden at diskvalificere uddannelsens niveau/indhold – og samtidig anbefalede de, at der kunne optages andre der ikke opfylder de formelle krav til optagelse svarende til max. 20% af de studerende på hvert hold. Dette %-tal stræber vi efter at overholde.

Hvis ovenstående er opfyldt vil færdige studerende kunne ansøge om, at blive individuelt medlem af Psykoterapeutforeningen i Danmark – og af EABP, European Association of Body-psychotherapy. Begge organisationer afgør suverænt om de vil anerkende den dispensation Bodydynamic International har givet – samtidig med at de har større krav om terapi/supervision samt praksiserfaring.

Medlemsskab af Psykoterapeutforeningen eller EABP giver et fagpolitisk tilhørssted – og en faglig beskyttelse via et etikudvalg.

Kravet om optagelseskriterier som fundament for at blive psykoterapeut er blevet skærpet de sidste år som del af den fagpolitiske kamp for at få anerkendt psykoterapi som fag – adskilt fra psykologi og psykiatri. Denne kamp har foreløbig ført frem til at uddannelser der ønsker det, kan få kvalitetsvurderet deres uddannelse hos evalueringsfirmaet Reflektor – på baggrund af de kriterier der er udarbejdet af 3 ministerier.

Bodydynamic fagets / emneområdets betegnelse

Punkterne 8.1-8.11 og 9.1-9.7 henviser til de emner der kræves af evalueringskriterierne

1. Terapeutiske teorier

- Filosofi
- Menneskesyn
- Pædagogik og psykoterapi
- 8.1 Bodydynamics historie og udvikling i samfundsmæssig sammenhæng
- 8.2 Psykoterapiens Historie
- 8.5 Forståelse af teoriens implikationer for begreberne sundhed / sygdom
- 8.6 Teori om Bodydynamics mål, muligheder, begrænsninger
- 8.7 Teori om psykoterapi processer
- 8.9 Teori om Bodydynamics psykoterapeutiske behandlingsforståelse
- 8.10 Psykopatologi
- 8.11 Metodik og empiri fra psykoterapi forskningen og i evidensbaserede psykoterapimetoder mv.
- 9.2 Anvendelses områder

2. Udvikling og personlighedsdannelse

- 8.4 Teori om udvikling og personlighedsdannelse
- Kognitiv udvikling, intelligens,

- Nogle af de vigtigste elementer i BODYDYNAMIC SYSTEMET
 - - Samhørighed og Værdighed
 - Livsforms analyse og livshistorie
 - Bodydynamics Karakterstruktur, inkl kropslæsning
 - Jeg-funktioner
 - Jeg-aspekter
 - Ressourcer og Ressource opbygning
 - Kriser og Chok-Traumer (PTSD)
 - Peak-oplevelse
 - Bevidsthedsmodel
 - Instinkt-Emotion-Følelse
 - Dyrepsykologi

3. Teambuilding og gruppedannelse (og ledelsespsykologi)

- Teori inklusive F8- teori, og Human Element
- Praksis include f8 praksis og Human Element
- Gruppeproces

4. Psykomotorisk anatomi

- Bevægelsesanatomi knyttet sammen med Bodydynamics viden om musklernes psykologiske tilknytning, Hands-On
- 9.3 Undersøgelsesmetoder, Kropslæsning og BodyMap, (Livshistorie) Kriser

5. Kinestetisk læring / udviklingspsykologi

- Jeg-Funktionernes (Udviklingsstier) dannelse gennem aldersfaser
- Hjernens måde at danne koder – mulighed for at erfare ubevidste koder samt bevidstgøre og ændre dem
- Ressourcer og ressource opbygning
- Karakterstruktur og forsvarsmønstre – Imitation/spejling
- Livshistorie aflæst i kroppen, Kroppens Livshistorie (fx karakterstruktur)

6. Kommunikationsteori og metode

- 8.3 Bodydynamics kommunikations model “Bodyknot”
- Bodydynamics Aktiv Sansning og Konfliktløsning
- Rogers Aktiv Lytning, Gestaltterapi, anden teori
- Kontakt, Kropslæsning, karakterstruktur i samspil
- Pædagogiske teorier om kommunikation
- Bodydynamics forskellige berøringsmåder (“hands-on”)
- Hvordan andre teorier ser på berøring i forhold til kommunikation
- Bodydynamic karakterteori og spejling/imitation

7. Teori og metode omkring terapiprocessen (Terapi træning)

- 8.8 Relationer i psykoterapi (inkluderer overføring og modoverføring)
- 9.1 Relevante behandlingsmetoder og teknikker indenfor Bodydynamic
- 9.4 Indikation og Kontraindikation

- 9.5 Prognoser
- Fra kontrakt til afslutning
- Bodydynamics 5 Terapiniveauer
- Bodydynamics Interview
- Terapeutisk rum
- Bodydynamics teorier om berøring, og andres teorier
- BodyMapping, Hypo- og Hyperresponsive muskler
- Kropslæsning, kropssprog og berøringsformer

8. Etik

- 9.7 Ethiske Regler Jf. Psykoterapiforeningens regler og EABPs regler
- Berøringsformer (Etik- og værdibegreber i behandling og i kollegiale forhold)
- 9.4 Indikation og kontraindikation for berøring
- 9.6 Evaluering og rapportering
- Kontrakter

9. Terapi / selvrefleksion

- Terapitræning på kurserne
- Evaluering
- Gruppeproces-dagene

10. Supervision

Mål og indhold for de enkelte fag / emneområder

1. Terapeutiske Teorier

De studerende skal have stiftet bekendtskab med de terapeutiske teorier der hører til dette fag, have opnået en grundlæggende Metaforståelse af psykoterapi (8.7) som sådan og af Bodydynamic systemets menneskesyn og måde at arbejde med psykoterapi i særdeleshed, så de kan beskrive og delvis redegøre for dette.

De studerende skal forstå, at der er forskellige måder at arbejde med psykoterapi, have kendskab til og kunne angive forskellige begreber fra forskellige teorier, så de kan anvende, beskrive og redegøre for Bodydynamic systemets muligheder og se de begrænsninger, der måtte være (8.6 – 8.9 – 9.2). Igennem uddannelsesforløbet øges kravene til forståelse af Bodydynamic systemets begreber således, at disse i den afsluttende eksamensopgave kan indgå i det nødvendige analysearbejde.

Filosofien bag Bodydynamic systemet skal de have kendskab til, ligesom til punkterne 8.1-8.2-8.5-8.10-8.11. Endelig er sammenhængen mellem pædagogik og terapi så vigtig, at de studerende skal kunne beskrive og anvende denne sammenhæng.

2. Udvikling og Personlighedsdannelse

De studerende skal opnå en bred forståelse for, hvordan mennesket udvikles fra fostertilstand op til voksenalder, og senere den 3. alder (gammel). Derfor er det vigtigt for os, at de studerende ikke alene læser

teorier fra Bodydynamic systemet, men også stifter bekendtskab med andre udviklingsteorier (8.4), og ser (og kan angive), hvordan de er lig med og forskellige fra vore teorier eller dem vi lægger os op ad.

Igennem Udviklingspsykologien får de studerende en præcis og bred forståelse for barnets udvikling motorisk, socialt, kognitivt og følelsesmæssigt samt også forståelse af hvordan disse emner hører sammen – på en sådan måde, at de kan anvende stoffet.

Denne anvendelse trænes i uddannelsesforløbet og undervejs trækkes nogle af aspekterne frem, så de kan beskrives i eksamensopgaver, der både skal indeholde beskrivelser af teorien, en redegørelse for forbindelsen med deres eget liv og en begyndende analyse af sammenhænge eller mangler på samme .

Dette punkt omhandler de vigtigste elementer i Bodydynamic systemet.

Det er vigtigt at stoffet både læres ud fra vores system og at der tillige læses andre kendte teoretikere, som underbygger vore opfattelser.

Dette er især blevet muligt for os de seneste år, hvor hjerneforskere og teoretiske psykologer må opleve og erkende kroppens betydning for både vores sociale og intellektuelle muligheder (Ehlers, LeDoux, Damasio). Se også side 109 i EAPB's besvarelse af 15 videnskabelige spørgsmål, hvor Bessel van der Kolk (tidligere leder af Det Internationale Traumesociety) bl.a. siger: "Body psychotherapy is the most effective way to treat trauma".

Vedr. Punktet kriser, chok-traumer (PTSD) og Peak-oplevelser

De studerende skal stifte bekendtskab med, hvad chok-traumer er således, at de kan bringe klienterne ud af reaktioner fra "pludseligt" opståede chok-tilstande og at de kan anvende viden fra krise-situationer til at hjælpe klienter gennem eller ud af disse situationer – så de kan fungere konstruktivt indtil de kan sendes videre til en terapeut der kan arbejde med PTSD.

Peak-oplevelser skal de have stiftet bekendtskab med på egen krop så de kan beskrive og anvende denne model på klienter og elever.

3. Teambuilding og Gruppedannelse (og Ledelsespsykologi)

De studerende skal få en oplevelse af og forståelse for, hvordan en gruppe fungerer og hvad man kan gøre for at få den til at fungere optimalt, og hvordan man danner teams, der kan arbejde sammen om mange forskellige projekter.

Vores måde at arbejde med en veksling mellem praktik og teori gør det meget nødvendigt, at deltagerne kan arbejde i teams – og det er en af grundene til, at dette stof fylder så meget i træningen. Det forventes, at de studerende indlærer stoffet således, at de kan beskrive, hvordan stoffet indgår i deres egen udvikling og i deres egne elevers/klienters udvikling.

4. Psykomotorisk Anatomi

De studerende skal opnå en præcis fattelse og forståelse af det muskulære systems bevægelsesfunktion. Derfor er det nødvendigt at kunne de muskler, der undervises i, og musklernes præcise muligheder for at bevæge kroppen. Dvs. at de skal kunne angive, hvor musklerne udspringer og hæfter, beskrive hvordan disse sammentrækkes og udstrækkes og redegøre for hvilke kropsdele, der derved anvendes. Endvidere skal de studerende kunne have den grundlæggende forståelse af hypo-, hyper- eller neutral responsive muskelsvar. Det er også et mål, at de studerende gennem undervisningen lærer, hvordan disse muskler psykologisk set "træder ind" igennem opvækstens bevægelser, hvornår dette sker (aldersfaser) – og anvender denne viden i eksamensopgaver.

I dette fag (9.3) lærer de studerende også om barnets præcise motoriske udvikling og de psykologiske temaer, der er knyttet til dette. Denne viden medfører, at de studerende kan anvende en præcis kropslæsning og BodyMapping, hvilket medfører, at man som Bodydynamic psykoterapeut ser de karakterstrukturer og Jeg-funktioner, der er involveret i problematikkerne. Denne sidste viden omsættes i en eksamens opgave, hvor de studerende skal beskrive og redegøre for deres egne problematikker og hvordan disse er blevet behandlet.

5. Kinestetisk Læring / Udviklingspsykologi

De studerende skal indefra kunne sanse samspillet mellem krop og udvikling – hvordan deres kroppe påvirkes udviklingsmæssigt eller hvordan deres udvikling påvirker deres kroppe. Sagt med andre ord kunne sanse og erfare de kodninger, de har dannet (skemaer) og hvordan de ved resourceoplevelse og -opbygning er i stand til at ændre disse kodninger (skemaer) – og de skal kunne beskrive sammenhængene. Her vil “kroppens livshistorie” bringe et anderledes perspektiv ind i læringen, samtidig med at karakterstrukturene og forsvarsmønstrene, som især var lært under det 1. år, bliver genopfrisket og fornyet.

Det handler også om at kunne genopleve de oprindelige kodningssituationer, så de kan hjælpe klienter med at opbygge nye ressourcer og kodninger.

Vi tænker på, at læring er en dobbeltproces, hvor vi formes/påvirkes udefra og samtidig udvikler os indefra.

Det er en sådan dobbeltproces Fröbel (som mange bl.a. kender fra Fröbel-seminariet) havde i tankerne, når han talte om samtidig “at inderliggøre det ydre og yderliggøre det indre”.

6. Kommunikationsteori og metode

De studerende skal trænes til at forblive med tætheden i kommunikationsfeltet.

De skal være i stand til at etablere kontakt og blive i kontakt – også i et højt energi-niveau – at forblive kongruent og at “svare tilbage” eller “spørge ind” på en sådan måde, at klienter oplever sig *set og oplevet* og igennem det oplever mere af *sig selv* end de gjorde inden terapien. De skal også kunne rumme, at der er konflikter i luften og kunne handle i den pressede situation.

Tæthed indicerer også, at der skal kunne foregå berøring – Hands-on – uden kontakten glipper, og berøring der går via imitation og spejling.

På en måde er dette det mest centrale i hele vores træning. Uanset hvilket felt vi arbejder med vil alle felter (1-10) være inddraget.

De studerende skal derfor mod slutningen af studiet kunne redegøre for og analysere, hvordan Bodydynamic systemets kommunikationsmodeller indgår i egne forløb, i klientforløb og i undervisningssituationer samt kunne angive og beskrive andre kommunikationsteorier i forhold til samme situationer.

7. Teori og metode omkring terapiprocesen (terapi træning)

De studerende skal træne og forstå de angivne emner, teorier og metoder. Målet er at kunne anvende det i praksis og få det integreret, således at det ikke bare bliver oplevet som relevant viden, men også således, at de kan beskrive, redegøre og anvende stoffet – også hvor det indgår i nødvendige analyser.

8. Etik

De studerende skal blive klar over betydningen af den assymetriske relation mellem Terapeut/klient, Behandler/klient og Underviser/elev – ikke bare ved at have læst regler og retningslinier, men ved at have fattet og forstået det på en sådan måde, at det bliver dybt integreret.

Etik er så vigtigt, at det både har tid for sig selv (dette punkt 8) og derudover er med i undervisningen, når der trænes metoder og praksis, og når der tales teori.

Herudover er det også et punkt, der altid er med i supervision, direkte eller indirekte.

9. Terapi / Selvreflektion

De studerende skal have egentid, opleve og sanse Bodydynamic processen på egen krop. Målet er, at de studerende bliver bevidste om egne uhensigtsmæssige forsvar, at de bliver i stand til at mærke om og når, de glider ind i en *overføring* med terapeuten (og lærerne), så de selv kan gøre noget og komme ud af den.

Endvidere at de som terapeuter vil være i stand til at mærke, når de glider ind i en *modoverføring*, at de kan anvende denne og derved blive i stand til at komme ud af den.

Den udvikling de studerende forventes at gennemløbe skal delvis beskrives i en af eksamensopgaverne, for gennem redegørelsen at demonstrere, hvordan de forstår og ser sig selv i relation til Bodydynamic systemets begreber og modeller.

10. Supervision

De studerende skal forøge deres *Observerende-Jeg* i en sådan grad, at de kan registrere hvad de “selv sender ud” af signaler (krop, verbalt, tone, gestik etc.), kan opleve, hvordan det indvirker på andre og kan registrere deres respons (krop, verbalt, tone, gestik etc.), for dermed at være i stand til at fordybe kontakten i stedet for at glide ud af den – eller for bevidst at formindske kontakten, hvis det er nødvendigt.

De skal kunne regulere kontakten mod en øget fordybelse eller en mere overfladisk kontakt, afhængig af situationen og hvad der vil være progressivt i “det nuværende øjeblik”.

Det er også gennem supervision, at supervisor kan observere om den Bodydynamic studerende kan forstå og anvende Bodydynamic systemets metoder og begreber efterhånden, som der undervises i det. Supervisor kan gennem vejledning hjælpe med at øge integrationen af undervisningsindholdet, så integrationen mellem praksis og teori øges indtil det ønskede niveau – et niveau der sikres gennem case-stories undervejs og afsluttende eksaminer.

Uddannelsesforløbene beskrevet m. litteratur, eksaminer, krav til terapi og supervision og timestfordeling til sidst.

Undervisningsplan Foundation træningen (FT)

1. år af 4-års træningen til Bodydynamic Psykoterapeut kursus 1-4

(hvert kursus af 5 dages varighed – eksternat)

(træningen udbydes nogle år som internat over 1 år)

Litteratur (praktiske oplysninger)

Der vil på 1. modul blive udleveret en opdateret undervisningsmanual med al relevant information i forhold til træningen.

Anbefalet grundlæggende litteratur:

Tove Hvid: *Kroppens fortællinger i billeder*. Forlaget Modtryk, Århus, 1992.

Kursus 1 – Foundation Træningen – Indhold, formål og litteratur

- Bodynamic-cirkus og -historie
- Bodynamic-basisbegreber 9.1, 9.2, 9.7
- Eksistensstruktur
- Grænser
- Bodyknot
- Gruppeopdeling til træningsgrupper

Formål for FT-1

- At få gruppen til at lære hinanden at kende og dermed skabe tryghed, herunder også at tale om etiske retningslinier i relation til dette uddannelsesforløb.
- At give de studerende en forståelse af de primære modeller i Bodynamic Systemet og en grundlæggende forståelse af, hvordan Karakterstrukturene dannes.
- At præsentere de studerende for metoden til at lære at læse kroppe.
- At give de studerende en forståelse af karakterstrukturen Eksistens herunder hudafgrænsning, samt fødsels betydning.
- At give de studerende en indføring i Bodyknot-modellen (Bodynamic's kommunikationsmodel) og hvordan denne kan bruges i terapi-forløb.
- At danne træningsgrupper.

Anbefalet litteratur:

Ian Macnaughton (ed): *Body, Breath and Consciousness – A Somatic Anthology*. North Atlantic Books, 2004

Joachim Bauer: *Hvorfor Jeg føler det Du føler*; Borgen 2006

Kursus 2 – Foundation Træningen – Indhold, formål og litteratur

- Behovstruktur & demonstration
- Autonomistruktur & demonstration
- Gruppeproces
- Kroplæsning 9.3

Formål for FT-2

- At få de studerende til at forstå og fatte, hvordan karakterstrukturene Behov og Autonomi dannes, og hvad der skal til for at bevare kontakten i kontaktsituationer.
- At give de studerende forståelse af det personlige rums grænsedannelse, med stor vægt på egne oplevelser af eget rum.
- At se på gruppeproblemer fra arbejdsgrupperne, træne terapeutfærdigheder og kropslæsning.

Anbefalet litteratur

* Konrad Lorenz: *Hundeliv*. Schultz, 5. oplag, 1974 (Afsnit: Borgfred samt Gitre og gærder)

Kursus 3 – Foundation Træningen – Indhold, formål og litteratur

- Viljestruktur & demonstration
- Kærlighed/sexualitetsstruktur & demonstration
- Kroplæsning 9.3
- Gruppeproces

Formål for FT-3

- At give de studerende forståelse og fatning af, hvordan karakterstrukturerne Vilje, Kærlighed-Seksualitet dannes, og hvordan man skal møde disse strukturer i kontaktsituationer.
- At træne kropslæsning og gruppeproces.

Anbefalet litteratur

Konrad Lorenz: *Bagsiden af spejlet*, Schultz 1976.

Daniel Goleman: *Følelsernes intelligens*. København: Borgen, 1997.

Kursus 4 – Foundation Træningen – Indhold, formål og litteratur

- Meningsstruktur & demonstration
- Solidaritet/præstationsstruktur & demonstration
- Kroplæsning 9.3
- Gruppeproces
- Evaluering plus eksamen
- Afslutning

Formål for FT- 4

- At forstå og fatte karakterstrukturerne Mening og Solidaritet/præstation, lære noget om teenageperioden, træne kropslæsning, gruppeproces og terapitræning
- At gennemføre eksamen og evaluering

Anbefalet litteratur:

Ulla-Britta Bruun. *Førskolealderens psykologi*. 3. udgave, Gyldendal 1990.

Jean Piaget: *Barnets psykiske udvikling*. Hans Reitzel, 1992 (slutningen af bogen – om kognitiv udvikling)

Erik Erikson: *Identitet – ungdom og kriser*. Hans Reitzel, København. 1992.

Britta Holle: *Børns motoriske udvikling*; Munksgaard 1996

Antonio R. Damasio: *Descartes' fejltagelser*; Hans Reitzels forlag, 2001

Undervisningsplan Practitioner træningen (PT)

kursus 1-15 – 2.-4. år af 4-års træningen til Bodydynamic Psykoterapeut

Kursus 1 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Bodydynamic-grundbegreber, menneskesyn og tilhørsforhold
2. Bodydynamic historie
3. Gennemgang af Bodydynamic's vigtigste arbejdsmodeller
4. Bodyknot og basisøvelser
5. Dannelse af arbejdsgrupper

Formål for PT-1

At få de studerende til at lære hinanden at kende, danne arbejdsgrupper, blive indført i Bodydynamic Systemet's historie og grundbegreber, i psykomotoriske grundbegreber, at starte med at arbejde ud fra ressourcer og se tilbage på egen barndom ud fra resourceperspektivet, at blive indført i psykoterapiens historie, at træne anvendelsen af Bodyknot-modellen i terapi.

Kursus 2 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Livshistorier & indføring i Livsformer

Formål for PT-2

Træne i at se på egen livshistorie bl.a. ud fra at høre hinandens livshistorie og ud fra den kulturhistoriske skole, livsformer, samt ressourcer – inklusive at se de ressourcer, der er i alle karakterstrukturer.

Oversigt over Jeg-funktioner og tilhørende

	<i>Jeg-funktion</i>
Kursus 3	2
Kursus 4	3
Kursus 5	4 + 8
Kursus 7	5 + 1
Kursus 8	6 + 9
Kursus 9	7 + 10
Kursus 10	11

Kursus 3 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Basis anatomi, test og Hands On
2. Jeg-Funktion 2 Holdning og positionering
3. Koble Karakterstrukturer på Jeg-funktioner

4. Intro til at læse Bodymaps og bruge det

Formål for PT-3

At starte med at arbejde med psykomotorisk anatomi ud fra *Jeg-funktionen Holdning og positionering* samt at træne i at anvende Jeg-funktionen i terapi, samt intro til at forstå test og hvordan bruge det.

Kursus 4 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1: Jeg-funktion 3 Centrering

2: Hvordan udøve Bodydynamic terapi

3: Overføring og modoverføring

At indlære psykomotorisk anatomi i forhold til *Jeg-funktionerne Centrering*, samt træning i, hvordan man arbejder med denne Jeg-funktion.

Kursus 5 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Jeg-funktion 8 Energi opbygning

2. Jeg-funktion 4 Grænser

3. Aflevering af Livshistorieopgaver

4. Terapitræning og demoterapi

5. Selvevaluering

At lære at udarbejde en kontrakt og skabe det terapeutiske rum, træne “aktiv sansning” som terapeutisk redskab, træne fattelse af vore forskellige terapiniveauer, score sig selv med hensyn til læringsstil, psykomotorisk anatomi, ud fra *Jeg-funktionerne Grænser og Energiopbygning*. Sidste dag bruges på års-evalueringer, formålet er at lære at give evaluering, og modtage evaluering fra medstuderende.

Kursus 6 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Gruppeproces

2: Etik

3: Kontrakt arbejde

Formål for PT-6

At arbejde med hele gruppen og arbejdsgrupper, så der bliver større fattelse af gruppeproces og konfliktløsning.

At gennemgå DPF & EABP’s etiske regler og forholde sig til grundlæggende etik som terapeut og indføre de studerende i regler og rammer i etik vi kræver i løbet af uddannelsen.

kursus 7 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Jeg-funktion 1 Tilknytning
2. Jeg-funktion 5 Virkelighedsopfattelse
3. Spejling og imitering
- 4: Intro til læsning af Bodymaps
- 5: Træne Aquarium

At træne de studerendes bevidsthed omkring spejling og imitation, og egen tilstedeværelse som terapeut og indøve forskellene på instinkter, emotioner og følelser.

At indøve psykomotorisk anatomi ud fra *Jeg-funktionerne Tilknytning og Virkelighedsopfattelse*, samt læsning af bodymaps. Under dette også at træne terapeut færdigheder i forhold de opgivne emner og hver elev udfører terapi med efterfølgende supervision i gruppen.

kursus 8 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Jeg-funktion 6 Balance
2. Jeg-funktion 9 Personlig fremtræden
3. Bodymap læsning – Test træning
4. Træne Aquarium

Formål for PT-8:

At indøve muskler og øvelser i jeg-funktionerne, samt se på Bodymaps og analysere dem. Terapitræne med supervision i gruppen.

kursus 9 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Jeg-funktion 7 Kognitive færdigheder
2. Jeg-funktion 10 Kontaktfærdigheder
3. Terapitræning og demo-terapi

Formål for PT-9

At indlære psykomotorisk anatomi i forhold til *Jeg-funktionerne Kognitive færdigheder og Kontaktfærdigheder*.

Praktisk træning i terapeutfærdigheder relateret til disse Jeg-funktioner.

kursus 10 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Jeg funktionen 11 Kønsfærdigheder

2. Integration af Jeg-funktioner, Jeg-aspekter og Karakterstrukturer

3. Læsning af Bodymaps

Træne jeg-funktionen Kønsfærdigheder, arbejde med forståelse af sammenhængene i 2 + 3.

Kursus 11 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Eksamen i Psykomotorisk anatomi

2. Hands On

3. Gruppeproces

Indhold uddybet:

Eksamen, indføring i “Bodydynamic massage”/ Hands on, samt hjælp til grupperne

At gennemføre en gruppeproces

Kursus 12 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Psykopatologi og evidensbaseret forskning

2. Pubertet

3. Fordybelse i Bodydynamics forhandlingsøvelse og brug af Bodyknot og F8

4. Terapitræning med supervision

Formål for PT-12

Udviklingspsykologi omkring Teenage/ pubertet

kursus 13 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. BodyMap analyse

2. Hvordan arbejde med grupper

3. Demoterapi

4. Aquarium

Formål for PT-11

At træne færdigheder i at danne grupper ud fra målgruppe, formulere tekster og udvikle øvelsesprogrammer ud fra Bodydynamic’s værktøjskasser.

Kursus 14 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Eksamen i tolkning af Bodymaps

2. Terapi eksamen – Aquarium

Kursus 15 – Practitioner Træningen – Indhold, formål og litteratur

1. Forberede terapeut rollen

2. Afsluttende opgaver og evaluering

Evaluering, med deltagelse af supervisorer

Farvel-dag til grupperne/(ritualer, evaluering)

At de studerende får sagt ordentligt farvel, sat fokus på fremtiden og egen praksis i fremtiden.

Slutevaluering – egnevaluering i små grupper og evaluering fra underviser til den studerende.

Litteratur – alle 15 delkurser

Noget af litteraturen findes i danske udgaver.

* Lisbeth Marcher & Sonja Fich: *Body Encyklopædi 1 + 2*, Bodydynamic Bøger, 2014 (info@bodydynamic.dk)

* Lene Wisbom: *Testmanual – Bodymap*. Bodydynamic Bøger, – udleveres

* Lene Wisbom: *Test Analyzing Manual*. Bodydynamic Bøger, – udleveres

* Merete Holm Brantbjerg + Lennart Ollars: *Musklernes intelligens* – om 11 Bodydynamic Jeg-funktioner. Kreatik, 2006. (sendes for tiden som PDF til eleverne – under revision)

* Andrew Biel: *Trail Guide to the Body* ([via E-bay](#))

Litteratur – 1. år:

Damasio, A. R. (2000). *The Feeling of What Happens: Body and Emotion in the Making of Consciousness*. Mariner Books.

Find en bog om Vygotsky

Litteratur 2. år:

Tronick, E. (2007). *The Neurobehavioral and Social-Emotional Development of Infants and Children*. W. Norton & Company

Marcher, D. & Wisbom, L. (2017). *Den kroppsykologiske indfaldsvinkel til arbejdet med traumer og PTSD*. Bodydynamic International. (<https://www.bodydynamic.com/blog/psychophysical-approaches-to-working-with-ptsd-and-the-ego/>)

Lorenz, K. (1978). *Behind the Mirror: A Search for a Natural History of Human Knowledge*. Mariner Books.
= *Bagsiden af spejlet*, Schultz 1976

Damasio, A. R. (2018). *The Strange Order of Things: Life, Feeling, and the Making of Cultures*. Pantheon Books.

Litteratur 3. år:

Sørensen, L. (1996). *Særpræg, særhed og sygdom*, Hans Reitzel, 1996

Litteratur til hver Jeg-Funktion:

1. Tilknytning

Lorenz, K. (2009). *På talefod med dyrene: Gåsebarnet og Kong Salomons ring*, Schultz, 1974

David Chamberlain, D. (1998). *The Mind of Your Newborn Baby*. North Atlantic Books.

Bowlby, J. (1990). *En sikker base*, Det lille forlag, 2003

2. Positioning

Makarenko, A. S. (2001). *The Road to Life*. University Press of the Pacific.

Frank V. Lake (1959). *Man's Search for Meaning*. Beacon Press.

Erikson, E. (1993). *Childhood and Society*. W. W. Norton & Company.
= *Barnet og samfundet*, Hans Reitzel, København, 1983.

Notes: Of especially importance is the chapters about native American tribes.

3. Centrerung

Dürckheim, K. G. (1956). *Hara: The Vital Center of Man* (4th ed.). Simon & Schuster

Herrigel, E. (1999) *Zen in the Art of Archery*. Randomhouse.

4. Grænser

Hall, E. T. (1982). *The Hidden Dimension*. Random house

Lorenz, K. (2002). *Man Meets Dog*. Routledge – = *Hundeliv*. Schultz

5. Realitetstestning

Ford, D. (2001). *The Secret of the Shadow: The Power of Owning Your Whole Story*. HarperOne

Naparstek, B. (2009). *Your Sixth Sense: Unlocking the Power of your Intuition*. Harper Collins Publishers

6. Social Balance

Antonovsky, A. (1987). *Unraveling the Mystery of Health: How People Manage Stress and Stay Well*. Jossey-Bass

= Antonovsky, A. *Helbredets mysterium*, Reitzel, 2000

Note: Only first half of the book.

7. kognitive færdigheder

Piaget, J. (2013). *The Language and Thought of the Child*. Goldberg Press.

Gardner, H. (1999). *Intelligence Reframed: Multiple Intelligences for the 21st Century*. Basic Books

Damasio, A. R. (2018). *The Strange Order of Things: Life, Feeling, and the Making of Cultures*. Pantheon Books.

8. Energiopbygning

Hicks, D. (2018). *Leading with Dignity: How to Create a Culture that Brings out the Best in People*. Yale University Press.

9. Personlig Fremtræden

Rogers, C. R. (1961). *On Becoming a Person*. Houghton Mifflin.

Erikson, E. H. (1978). *Adulthood: Essays*. W. W. Norton & Company.

Vygotsky, L. S. (1980). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.

10. Kontaktfærdigheder

Stern, D. N. (2004). *The Present Moment in Psychotherapy and Everyday Life*. W. W. Norton Company – Note: Especially 1st & 2nd parts of the book.

Tronick, E. (2007). *The Neurobehavioral and Social-Emotional Development of Infants and Children*. W. W. Norton & Company.

Goleman, D. (2006). *Social Intelligence: The New Science of Human Relationships*. Bantam Books.

11. Kønsfærdigheder

Grey, J. (1992). *Men are from Mars and Women are from Venus*. HarperCollins.

Undervisningsformer

Vi er meget optaget af, hvordan brugen af pædagogiske metoder, undervisningsformer (Clod) og didaktik (bl.a. problembaseret læring) kan hjælpe vore elever til at “ankomme” til et niveau som “Kompetent Udøver” efter 4 års træning (trin nummer 3 – af 5 – i Dreyfus modellen for menneskets læreproces, se B Flyvbjergs bog (1991) i litteraturlisten) – eller som “Den Veluddannede Svend” (trin nummer 3 – af 6 – i Lennart Ollars model for trin i en psykoterapeuts udvikling, se artiklen “Fra amatør til mester” af Lennart Ollars, 1995).

For at nå til dette 3. trin skal eleven have opbygget ressourcer videnskabsmæssigt, træningsmæssigt og personligt. Det vil sige, at den veluddannede svend har glæden ved at have tilegnet sig solide redskaber – den kompetente udøver kan prioritere og vælge et mål og opstille planer, samtidig med at det sker mere flydende og tilpasset den konkrete kontekst – med et personligt engagement.

Terapeutens balance mellem viden, autenticitet og kunnen

Ressourceopbygning er af vital betydning for vores menneskesyn og filosofiske holdning til terapiarbejdet. Hvad det indebærer at opbygge ressourcer kan læses andre steder i beskrivelserne, så i stedet vil vi inddrage Lennart Ollars’ måde at udtrykke det på:

Ollars spørger, hvad en terapeut har brug for som minimumsbagage for at kunne lave sit arbejde ordentligt (?)

I skriftet "Supervision -med kroppen som anker" svarer han, at han har brug for at 3 forhold er i orden:

"For det første har terapeuten brug for en værktøjskasse, for redskaber, arbejdsformer og tilhørende forståelsesmodeller, helst med et rimeligt sortiment og i hvert fald med nogle redskaber, han kender godt. For det andet har terapeuten brug for at være centreret i sig selv, at kunne sanse sig selv, at kunne mærke og følge egne reaktioner og at vide, hvad han tror på og mener. For det tredje har terapeuten brug for at kunne være klart tilstede i kontakt, han har med andre ord brug for kontaktfærdigheder, så han kan se og høre klienten ordentligt."

"Hvis en terapeutisk situation skal blive frugtbar, skal der så at sige være "liv" i alle tre poler i trekanten, og også helst en vis balance mellem polerne," siger Ollars.

Undervisningsmæssige implikationer

Vores udgangspunkt er, at mennesket har nogle biologisk bestemte psykologiske grundfunktioner, som rummer nogle fundamentale læringsmåder. (Her er vi på linie med Howard Gardner og Steen Clod, se litteraturlisten. Denne forståelse ligger til grund for vores metodiske tilgang til at uddanne kompetente terapeuter.

Vi forstår kompetence som en dygtighed, der er bevidst, sprogsat, viljebestemt og stabil. Denne definition har vi fra Clod, som påpeger, at et kompetenceelement har 4 indholdsdimensioner nemlig:

1. en faglig dimension
2. en (psykologisk) funktionsmåde
3. en kontekstdimension og
4. en omfangsdimension som vedrører graden af tilegnelse.

Ved vellykket læring kan de biologisk bestemte læringsmåder omskabes til kompetencens funktionsmåde.

"Kompetence" kan analytisk illustreres med en "Ollars"trekant (jf. ovenfor). Den kompetente terapeut har en klar selvopfattelse (pol 1: autencitet), en viden (pol 2) og en tilhørende kunnen (pol 3). Når kompetencen er tilegnet er der "liv" i alle trekantens poler.

En realistisk opfattelse af hvornår kompetencen kan sættes i spil er både afhængig af den situation terapeuten er i og mere personlige forhold som værdigrundlag og følelsesmæssige og kropslige reaktioner (pol 1). Modellen skal i denne sammenhæng forstås som en illustration af, hvordan det er muligt at skærpe sin kontakt til klienten (3) og samtidig bevare kontakten til sig selv(1) og sin professionalitet (2).

Disse udsagn fra Ollars svarer til vores beskrivelse af begreberne "viden, træning og det personlige", som vi bl.a. bruger, når vi evaluerer studerende.

Viden svarer til "orden i værktøjskassen, kongruens og overblik. Vidensdelen omfatter proces viden (dvs. relevante teknikker og metoder) og indholdsviden (forståelsesmodeller og teorier).

For at tilgodese denne del præsenterer vi de studerende for struktureret basisviden med tilhørende sprog og faglige begreber (fx "karakterstrukturer" og "Jeg-funktioner") og gennemprøvede analysemetoder (fx "Body-knotten"). Endvidere arbejder vi med "forelæsninger", hvor de studerende får et helhedspræget overblik over et område (fx livsformer). De bliver således i stand til at skifte perspektiv fra det nære (min oplevelse) til det fjerne (opvækst, samfund). Dette understøttes af kritisk-analytisk, erkendelsesorienteret og

ide-udviklende gruppedrøftelser, der bl.a. lægger op til de skriftlige opgaver, som de studerende skal udarbejde undervejs i studiet. Denne del af undervisningen evalueres ved hjælp af vidensspørgsmål.

Træning svarer til kontaktfuldhed, at kunne se og høre klienten, dvs. det er handlesiden.

Træningen er orienteret mod nærvær mellem mennesker – et fokus på den menneskelige kontakt som helhed. Dvs. at undervisningen er præget af opmærksomhed på følelser, kropslige signaler, kontaktprocesser og grænsesætning samt en række forskellige samtaleredskaber, der kan medvirke til at skabe en god social kontakt. I denne del af undervisningen kan evalueringen både være den studerendes indre oplevelser og underviser/medstuderendes feed-back på personlig væremåde.

Det personlige svarer til autenticitet dvs. at kunne mærke sig selv, at man kan reflektere, have et observerende-Jeg, have værdier, og kunne formulere dem, dvs. det kognitive lag er med heri.

Træningen i “at kunne mærke sig selv” er orienteret mod den studerendes indadvendte sansning og opmærksomhed på kropslige fornemmelser (fx opmærksomhed på eget velbefindende). Hensigten er bl.a. at mærke kropsligt, hvornår egen grænse er nået i nær kontakt med andre mennesker (fx “omsluttende og afgrænset kontakt”). Evalueringen er den studerendes subjektive udsagn om, hvad hun mærker.

Refleksion forstås her som den systematiske eftertanke.

Refleksion

Vi skelner mellem tolkning og refleksion. Tolkningen er den umiddelbare forståelse af det iagttagne. Vi træner at skille det iagttagne og det tolkede fra hinanden i vores kommunikationsmodel: Bodyknotten. Iagttagelsen kan underlægges en indholds/proces-refleksion dvs. hvad skete der eller hvordan skete det. Denne refleksionstype bruges kontinuerligt i undervisningen – bl.a. når vi beder de studerende om at melde ind om 1-2-3 ting de mener at have lært, og hvordan de evt. vil bruge det “derhjemme”.

Iagttagelsen kan også underlægges en grundlagsrefleksion dvs. en afdækning af, hvorfor det skete. Denne sidste refleksionsform handler om, at den studerende kan blive opmærksom på sine grundlæggende antagelser. Heri indgår ligeledes arbejdet med eget værdisæt og af den måde, hvorpå det rent faktisk sætter sig igennem det levede liv. Kendskab til egen biografi er også afgørende for, hvordan man møder andre. Når denne selvrefleksion anvendes præcist svarer det til, at den studerende arbejder med i sin egenerapi – og får opdagelser, indsigter og justeringer. Dette kendskab evalueres bl.a. gennem en af de større skriftlige opgaver på uddannelsen

Kognitive elementer

Som før omtalt er trekantsmodellen en analysemodel. I praksis veksler vi mellem de forskellige undervisningsformer, idet vi hele tiden skifter afhængigt af, hvad der sker i undervisningssituationen og hvad de studerende skal opnå. Selv om stoffet skal opleves på egen krop, og selv om det er meget følelsesinvolverende skal det hele forstås – der skal være en sammenhæng i det – begge veje. Så efter mange opgaver med sansninger og følelser arbejdes der videre på at få det kognitive element udfoldet. Hermed lærer de studerende, at stoffet hører sammen – og bagefter bliver det integreret i diverse modeller vi arbejder med (fx Jeg-aspekter, Jeg-funktioner og Karakterstrukturer).

Resume

I skriftet “Fra amatør til mester” – en model til beskrivelse af den psykoterapeutiske læreproces, primært baseret på erfaringer med efter- og videreuddannelse i kroppsykoterapi, omtales både læringstrin, og noget af den pædagogik vi bruger.

Disse modeller af menneskers læreprocesser er meget interessante, om end vi siger at trin 3 er fint at slutte på efter 4 år – men vi tænker også længere, og derfor er det vigtigt at vide, at Dreyfus har trin 5 som det højeste (ekspert), og Ollars har trin 6 (Mester) som det højeste – og læser vi Flyvbjerg, viser det sig, at han indfører et trin 6 i Dreyfus modellen, der kun kan nås, når kroppen inddrages i læringen, hele organismen – og så minder det om Ollars model – samtidig med, at det peger i retning af vores erklærede mål og ønske for undervisningerne: at krop, psyke og kognition sammenkobles, og at “Kinæstetisk Læring” som begreb er et af midlerne hertil.

Egenterapi

Det individuelle terapiforløb foregår hos en certificeret terapeut, der er godkendt som uddannelsesterapeut i Bodydynamic Systemet. Terapiforløbet er en vigtig del af uddannelsen. I det individuelle forløb kan den studerende få arbejdet med personlige temaer og karaktertræk samtidig med, at forløbet er en form for “lære-analyse”. Det er i den individuelle terapi den studerende oplever behandlingsformen i praksis, på sin egen krop og sin egen virkelighed.

Det er den studerendes ansvar (overfor uddannelsen) at få de nødvendige timer i et forløb. Et forløb svarer til 20-25 gange pr. år, dvs. aftaler ca. hver 14 dag. Egenterapiforløbet skal være på mindst 80 timer (å 45 minutter) – og de kan tages individuelt eller i gruppe. Mindst 60 timer skal tages individuelt og 20 timer kan være terapitimer i gruppe. “1 terapitime” = 45 minutter.

Egenterapi som er påbegyndt før Foundation Træningen/uddannelsesstart kan godkendes som en del af disse timer. Det forudsættes, at timerne har ligget i et forløb og er gennemført hos en godkendt uddannelsesterapeut. – Højest halvdelen af timerne kan ligge før uddannelsesstart og præcis hvor mange terapitimer, gennemført før uddannelsesstart, der kan godskrives, vil *altid* blive afgjort ud fra en individuel vurdering.

Det konkrete indhold i terapierne er den studerendes privatsag

Formålet med terapiforløbet er en karakteranalytisk bearbejdning af den studerende. En karakteranalyse/et systematisk karakteranalytisk arbejde kan finde sted, når den studerende er i en vis balance i sit voksne liv, når arbejde, netværk etc. fungerer rimeligt. Har den studerende været udsat for chok som giver anledning til posttraumatisk stress, skal der også arbejdes med dette.

I forbindelse med den årlige evaluering på uddannelsen rapporterer den studerende om omfanget og typen af sin terapi. Herudover er indholdet af terapien som tidligere nævnt, den studerendes “private” – med hvad og hvordan der arbejdes i terapien er en sag mellem terapeut og studerende. Den studerende afgør selv i hvilket omfang han eller hun ønsker at dele oplevelser fra terapien med hold-kammerater og lærere. Terapien foregår med andre ord i et “lukket terapeutisk rum”. Terapeuten har tavshedspligt, og der foregår ingen kommunikation mellem terapeut og undervisere/uddannelsesansvarlige om terapiernes indhold, ligesom terapeuten heller ikke på nogen måde deltager i evalueringen af den studerende.

Dette udelukker selvfølgelig ikke at lærere på uddannelsen kan anbefale en studerende at arbejde med specifikke temaer.

Uddannelsen har ved forløbets start godkendt terapeuten, og denne kender uddannelsens opbygning og de krav uddannelsen stiller til den studerende, men terapeuten afgør suverænt – sammen med den studerende, hvorledes den studerendes individualterapeutiske proces skal foregå. Herunder også om det er hensigtsmæssigt at arbejde noget af tiden i en gruppe.

Uddannelsesterapiforløbet gennemføres normalt hos én og samme terapeut. Terapeutskift kan ske i enkelte tilfælde, fx hvis en studerende får stærkt brug for at arbejde med en terapeut af modsat køn (skift fra mandlig til kvindelig terapeut eller omvendt). I tilfælde af skift vil terapeutens vurdering være særdeles

afgørende. Beslutningen træffes af terapeut og studerende og ikke af uddannelsen, selvom uddannelsens lærere formentlig vil have synspunkter. Uddannelsen skal informeres.

Ved forløbets afslutning forventes den studerende dels at have omfattende kendskab til egne karakterologiske særpræg dels at disse er bearbejdet i en grad så han/hun kan arbejde afklaret med andres problemstillinger. Det er i denne forbindelse uddannelsens afgørelse, hvornår de 80 timer er "nok" – altså om der kræves flere timer.

Eksaminer

Vi underviser således at stoffet indlæres på forskellige niveauer, afhængig af vores vurdering af stoffets betydning for at kunne opfylde de opstillede mål:

De studerende skal

- A. have kendskab til stoffet
- B. kunne angive noget faktuel fra stoffet
- C. kunne foretage en beskrivelse af et indhold
- D. kunne redegøre for forbindelser og sammenhænge i stoffet, – og
- E. kunne analysere det materiale de har arbejdet med.

De 7 eksaminer

1. Som afslutning på 1. år – Foundation – er der en skriftlig eksamen med et antal spørgsmål der tester de studerendes viden om stoffet, primært om Karakterstrukturerne, men også om andre emner, inklusive kommunikationsmodellen Bodyknot. Kan de studerende angive og beskrive indholdet i modeller og begreber. Intern eksaminator. Opgaven bedømmes til bestået eller ikke bestået.
2. Som afslutning på 2. år afleveres en skriftlig opgave, ca. 15 sider, hvor de studerende skal vise, beskrive og redegøre for begreberne i Livsformsanalysen set i relation til sig selv og til tidligere generationer – hvor forældregenerationen er den vigtigste. De studerende skal også inddrage overvejelser om betydningen af livsformerne for de ressourcer og mangler, de har i dag. Intern eksaminator. Opgaven bedømmes til bestået, ikke bestået, – og sådan, at der enten skal skrives en helt ny opgave eller den studerende bliver bedt om at supplere med noget bestemt afhængig af manglernes karakter.
3. Som afslutning på 3. år er der en praktisk eksamen i psykomotorisk anatomi. Den studerende trækker en seddel, hvorpå der er angivet et antal muskler.

Den studerende skal angive og beskrive hvor disse muskler udspringer og hæfter, hvordan de kan bevæges, hvilke kropsdele der bevæges, hvordan de trænes, hvilke bevægelser et barn vil bruge musklerne til.

Intern eksaminator. Ekstern censor. Bestået eller ikke bestået afhængig af evnen til korrekt at angive og beskrive 10-15 forskellige muskler.

4. I løbet af sidste år, senest ½ år efter endt uddannelse skal der afleveres en skriftlig egenerapi-opgave, 20 sider, hvor den studerende beskriver og redegør for ca. 1/2 års sammenhængende terapiforløb (valgt ud af det tidsrum, hvor den studerende har gået i egenerapi). Af opgavebesvarelsen skal det fremgå, hvordan den

studerende forstår Bodydynamicteorien i forhold til sig selv og hvordan den studerende har forandret sig, beskrevet ved eksempler, hvor krop og muskler er konkret inddraget.

Intern eksaminator. Ekstern censor. Opgaven bedømmes til bestået, ikke bestået, og sådan, at der enten skal skrives en helt ny opgave eller den studerende bliver bedt om at supplere med noget bestemt afhængig af manglernes karakter.

På kursus 14 på 4. år er der 2 mundtlige eksaminer, en omkring læsning af Bodymap og en praktisk i at lave terapi:

5. Den første eksamen skal teste de studerendes evner til i praksis at kunne læse en Bodymap. Den studerende trækker en seddel, hvorpå en case er beskrevet. Terapikontrakt, nutidslivshistorie og en kort fortidshistorie udleveres sammen med en BodyMap. BodyMappen læses og analyseres og der redegøres for ressourcer og problemer. De øvrige oplysninger analyseres og en behandlingsplan foreslås med begrundelse set ud fra Bodydynamic's teorier og modeller. En prognose opstilles. Intern eksaminator. Ekstern censor. Bestået eller ikke bestået. sor. Bestået eller ikke bestået.

6. Den anden eksamen er praktisk. Der bliver trukket lod mellem eksaminaterne og en er terapeut, en anden klient og eksamen er at udføre 20 min terapi foran lærer og ekstern censor. Bestået eller ikke bestået.

7. Afsluttende opgave (se senere) – beskrivelse af arbejde med en klient man har haft med i supervision.

Den sidste eksamen består af en skriftlig del og en mundtlig del. Intern eksaminator og Ekstern censor og karakter. Skal være afleveret senest 2 år efter afsluttet uddannelse.

Her en oversigt over vejen til at blive certificeret Bodydynamic Terapeut og videre til Analytiker - [Link](#)

Opgave om livshistorie

Den studerende skal aflevere en skriftlig opgave om sin livshistorie efter undervisningen i Livsformer. Opgaven vurderes til bestået/ikke bestået. Opgaven skal være afleveret og godkendt inden den studerende indstilles til eksamination.

Opgave om eget terapiforløb

I sidste del af uddannelsesforløbet skal den studerende skrive en opgave om sit individuelle forløb i terapi. Denne opgave skal vise, at den studerende har indsigt i sine egne karakterstrukturer og er i stand til forståelsesmæssigt at se og rumme sin egen proces og virkelighed. Opgaven evalueres af to personer, dels af en af uddannelsens lærere, dels af en ekstern censor (en terapeut der er tilknyttet Bodydynamic), som ikke kender den pågældende elev. Den studerendes supervisor og supervisor for den studerendes terapeut vil ikke være en af disse.

Arbejdsgrupper

Imellem uddannelseskurserne bruger de studerende en del tid i arbejdsgrupper, hvor de øver anatomi og psykologisk muskelfunktion, træningsøvelser, terapitræning, færdighedstræning, drøfter teori og modeller og har øvrig kollegial udveksling. Deltagelse i disse arbejdsgrupper er obligatorisk, der sker her megen vigtig forberedelse, integration og træning ligesom de studerende også lærer meget af at følge hinandens faglige og personlige proces.

Supervision

Supervision foregår hos en supervisor i Bodydynamic Systemet godkendt af uddannelsen. Ideelt set skal supervisor ikke være lærer på uddannelsen, men dette krav kan vi ikke altid imødekomme fuldt ud.

Supervisionstimerne er en vigtig del af uddannelsen ved Bodydynamic International. Det er i disse timer den studerende får en væsentlig del af sin vejledning og støtte i at anvende metoderne i Bodydynamic Terapi på klienter og grupper. Supervisor er én af de to personer, som er med til slutevaluering af den studerende før eksamination.

Uddannelsen stiller en række formelle krav til supervisionen. Eleven skal have modtaget minimum 80 supervisionstimer fra eksamineret supervisor. De 60 timer er på egne sager og minimum 20 timer med supervisor alene og 40 i mindre gruppe (3-4 deltagere) hvor andre får supervision hos samme supervisor. Mindste 20 timer skal overværes på medstuderendes supervision.

“1 supervisionstime” = 45 minutter.

Videosupervision: er en del og forudsætning for den endelige opgave. Det er 3 klokke timer med supervision specifikt om klienten, du vil lave din afsluttende opgave om. Du skal optage 2 timers terapi med klienten, give dem til din supervisor og bruge 3 supervisionstimer på at gennemgå optagelserne. Dette er en forudsætning for 7. endelige opgave

Den del af supervisionen der foregår i små grupper skal ske sammen med andre, som er i samme uddannelse og i målrettet forløb med henblik på eksamination.

Supervisionen skal ligge i et forløb. Er der længerevarende afbrydelser i forløbet, eller er den studerende uøvet som terapeut må forlængelse forventes.

Supervisionen er et af de steder, hvor den studerende kan vælge en specialisering, idet timerne kan anvendes alene til supervision på individualterapi med voksne, arbejde med børn eller helt eller delvist på arbejde med grupper.

Terapi / supervision, der tidligere er modtaget fra en anden tilgang: Hvis du allerede har gået i terapi- og / eller supervision fra en anden tilgang, skal du skrive til Bodydynamic om dispensation. Hvis det besluttes at timerne kan gælde, kan det maksimalt være 25% af de samlede timetal i både terapi/ supervision.

Psykomotorisk eksamen

Efter de første 10 delkurser på Practitioner træningen, skal den studerende op til en udvidet mundtlig psykomotorisk anatomieksamen.

Den studerendes færdigheder vurderes til bestået eller ikke bestået.

Selvevaluering og evaluering undervejs i uddannelsesforløbet

At den studerende får udviklet en præcis selvevaluering, hvad angår såvel personlige færdigheder som faglige og samspilsmæssige færdigheder er en vigtig del af uddannelsen. En præcis selvopfattelse er en af forudsætningerne for at kunne fungere konstruktivt med andre, både privat og i særdeleshed også som terapeut eller underviser.

Undervejs gennem uddannelsesforløbet udvikles *færdighed i at vurdere sig selv* på flere måder. En del trænes i forbindelse med færdighedstræning, herunder terapitræning og gruppeundervisningstræning under direkte supervision på uddannelseskurserne. En del trænes i samarbejdet med supervisor.

Endelig gennemføres der igennem uddannelsen en årlig evalueringsproces, som omfatter selvevaluering og evaluering fra og dialog med lærerne.

Øvrige krav inden den afsluttende eksamen

Den studerende skal inden eksamination have haft mindst 4 forløb som terapeut eller underviser i Bodydynamic psykoterapi med i supervision.

Inden eksamination skal den studerende ca. midtvejs i supervisionsforløbet medbringe ét terapi eller undervisningsforløb på video minimum 2 timers varighed. Denne gennemses og drøftes med supervisor i mindst 3 timer. Den studerende skal være indstillet på, at supervisor kan forlange/anbefale at se yderligere videoklip eller høre lydbånd. Istedet for video kan supervisor overvære en terapisession eller en undervisningssession.

Det er lærergruppens og supervisors vurdering om den studerende – efter fuldført uddannelse og opfyldelse af ovenstående krav – kan indstilles til eksamination.

Det generelle krav er, at den studerende har bearbejdet eller fået indsigt i sine egne karakterstrukturer i en sådan grad, at disse ikke griber forstyrrende ind, når den studerende arbejder som terapeut.

Både en almen terapeutkompetence, dette at den studerende har forholdt sig til alle karakterstrukturer og Jeg-funktioner som terapeut, og den nævnte grad af personlig klarhed, må være fremgået af supervisionen. Ligeledes må det være fremgået, at den studerende bruger den teori og de arbejdsmetoder, som indgår i Bodydynamic Psykoterapi.

Afsluttende skriftlig opgave

Inden den studerende af supervisor kan indstilles til eksamination, skal der være afleveret yderligere én afsluttende skriftlig opgave, denne gang om et forløb, hvor den studerende er terapeut eller underviser – omfang 25-30 sider.

Denne opgave danner grundlag for slut-evalueringen op til eksaminationen.

Opgaven vil således først blive endeligt behandlet efter at øvrige krav er opfyldt: beståede eksaminer, det nødvendige antal terapi- og supervisionstimer, andre opgaver skrevet og godkendt etc.

Opgaven vurderes af supervisor (eksaminator) og ekstern censor, som drøfter opgave og feedback med eleven. Såfremt opgaven besvares og forsvares tilfredsstillende (efter 12-skalaen) har den studerende bestået sluteksamen og må anvende titlen: *Certificeret Bodydynamic Psykoterapeut*.

Det normale vil være eksaminering 1-2 år efter forløbets afslutning, og de studerende forventes at afslutte studiet med eksamination senest 6 år efter starten.

Eksamensdispensation

Hvis den studerende afslutter sin uddannelse med eksamination senere end 6 år efter starten skal den studerende påregne, at uddannelsen stiller krav om opdatering omkring nyudviklede arbejdsmetoder eller teori indenfor Bodydynamic Analyse og Psykoterapi før eksamination vil blive godkendt. Der skal søges dispensation.

Deltagelse i andre terapiforløb / uddannelsesforløb samtidig med deltagelse i efteruddannelsen til Bodydynamic Psykoterapeut

Det er en hovedregel, at den studerende *ikke* kan gå i anden terapeutisk behandling eller uddannelse samtidig med uddannelsen til Bodydynamic Psykoterapeut.

Hvor grænserne går for anden terapeutisk behandling er uddannelsesterapeutens skøn. Terapeuten afgør om ønsker om anden behandling er et forsøg på at slippe energien ud af terapiprocessen eller en mulig relevant støtteproces.

Hvis den studerende ønsker at deltage i andre uddannelsesmæssige aktiviteter afgøres spørgsmålet i dialog med uddannelsens lærere. Hovedreglen '*ikke anden uddannelse*' er ikke en nedvurdering af andre metoder eller arbejdsformer. Men alene baseret på erfaring om, at man lærer et system bedst ved at koncentrere sig om dette ene i en længere sammenhængende periode. Hertil kommer, at forskellige systemer arbejder ud fra forskelligt menneskesyn og pædagogisk metode. Ud fra vores viden og erfaring kan det derfor være decideret skadeligt samtidig at deltage i uddannelse i systemer, hvis menneskesyn og pædagogiske metoder afviger på helt væsentlige områder.

Hadi B. Marcher CEO Bodydynamic International ApS

Copyright © 2019 Bodydynamic International ApS | Alle rettigheder reserveret / All rights reserved | Forbehold for trykfejl og ændringer | Tlf: (Int.+45) 28 74 86 50 info@bodydynamic.dk

Timetallene (omfang) fordelt på både fag, kurser – og samlet omfang

Kat plus T og S, svarer til evalueringskriteriernes 4 kategorier

Kursus 1 Foundation træningen

Fag	Antal timer	Kat plus	T	S
1 terapeutiske teorier	4	1		
2 karakterteori	21	1+4	4	3
3 teambuilding	2	1+4	5	1
6 kommunikation	7	1+4		1
7 terapitræning	2	1+4	1	3
8 etik	1	1		
9 terapi / selvreflektion	10	2	(10)	
10 supervision	8	3		(8)
I alt	55			

Kursus 2 Foundation træningen

Fag	Antal timer	Kat plus	T	S
2 karakterteori	18	1+4	3	
3 teambuilding	2	1+4	5	2
4 psykomotorisk anatomi	2	1+4		1
5 kinestetisk læring	6	1+4	2	2
6 kommunikation	2	1+4	1	3
7 terapitræning	2	1+4	1	3
9 terapi / selvreflektion	12	2	(12)	
10 supervision	11	3	3	(11)
I alt	55			

Kursus 3 Foundation træningen

Fag	Antal timer	Kat plus	T	S
2 karakterteori	27	1+4	5	3
3 teambuilding	1	1+4	3	
5 kinestetisk læring	6	1+4	2	2
6 kommunikation	2	1+4		
7 terapitræning	1	1+4	1	2
9 terapi	11	2	(11)	
10 supervision	7	3		(7)
I alt	55			

Kursus 4 Foundation træningen

Fag	Antal timer	Kat plus	T	S
2 karakterteori	13	1+4		4
3 teambuilding	7	1+4	5	2

5	kinestetisk læring	3	1+4	1	1
6	kommunikation	7	1+4	1	1
7	terapi træning	2	1+4	1	3
8	etik – evaluering		2	4	
9	terapi	12	2	(12)	
10	supervision	11	3		(11)
I alt		55			

Samlet timetal på Foundation træningen

Fag	Antal timer	Kat plus	T	S
1	4	1		
2	79	1+4	12	10
3	12	1+4	18	05
4	2	1+4		01
5	15	1+4	05	05
6	18	1+4	02	05
7	7	1+4	04	11
8	1	1		
8		2	04	
9	terapi		(45)	
10	supervision			(37)
I alt	138		45	37

Practitioner Træningen, de tre sidste år – er 15 x 5 dages kurser – i alt 75 dage over 3 år

Da kurserne er ligeligt fordelt over 3 år, har vi ikke foretaget en sammentælling for hvert år.

Kursus 1 Practitioner træningen

Fag	Antal timer	Kat plus	T	S
1	terapeutiske teorier	18	1	
2	grundbegreber	12	1+4	4 1

3	teambuilding	10	1+4	1	
4	psykomotorisk anatomi	10	1+4		
9	terapi	5	2	(5)	
10	supervision	1	3		(1)
I alt		54			

Kursus 2 Practitioner træningen

Fag		Antal timer	Kat plus	T	S
1	vores historie	6	1	1	3
2	livsformer	11	1+4	1	1
2	livshistorier B-elementer	4	1+4	20	2
3	teambuilding	1	1+4	2	4
9	terapi	24	2	(24)	
10	supervision	10	3		(10)
I alt		54			

Kursus 3 Practitioner træningen

Fag		Antal timer	Kat plus	T	S
3	teambuilding	1	1+4	1	3
4	psykomotorisk anatomi	10	1+4		1
5	kinæstetisk læring	14	1+4	1	2
6	kommunikation	2	1+4	1	2
7	terapi træning	6	1+4	3	4
8	etik	2	1		1
9	terapi	6		(6)	
10	supervision	13			(13)
I alt		54			

Kursus 4 Practitioner træningen

Fag		Antal timer	Kat plus	T	S
1	pædagogik/psykoterapi	5	1		
2	elementer	15	1+4	1	2

3	teambuilding			1	2
5	kinæstetisk læring	8	1+4	3	1
6	kommunikation	4	1+4	1	3
7	terapi træning	3	1+4	1	4
9	terapi	7		(7)	
10	supervision	12			(12)
I alt		54			

Kursus 5 Practitioner træningen

Fag	Antal timer	Kat plus	T	S	
3	teambuilding	1	1+4	1	2
4	psykomotorisk anatomi	15	1+4	1	2
5	kinæstetisk læring	12	1+4		2
7	terapi træning	2	1+4	2	4
8	etik	2	1		
9	terapi	8		(8)	
10	supervision	14			(14)
I alt		54			

Kursus 6 Practitioner træningen

Fag	Antal timer	Kat plus	T	S	
1	evidensbaseret	8	1		
3	Teambuilding, gruppeproces	12	1+4	8	6
7	terapi træning, kontrakt	10	1+4	3	5
8	etik rapportskrivning	2	1		
9	terapi	11		(11)	
10	supervision	11			(11)
I alt		54			

Kursus 7 Practitioner træningen

Fag	Antal timer	Kat plus	T	S
1 terapeut teorier sund/syg	3	1		
3 teambuilding,	2	1+4	1	2
4 psykomotorisk anatomi	15	1+4		
5 kinestetisk læring	18	1+4	1	3
6 kommunikation	2	1+4		
7 terapitræning	4	1+4		4
9 terapi	2		(2)	
10 supervision	9			(9)
I alt	54			

Kursus 8 Practitioner træningen

Fag	Antal timer	Kat plus	T	S
3 teambuilding,	2	1+4	1	2
4 psykomotorisk anatomi	17	1+4		
5 kinestetisk læring	18	1+4	1	3
6 kommunikation	2	1+4		
7 terapitræning	4	1+4		4
9 terapi	2		(2)	
10 supervision	9			(9)
I alt	54			

Kursus 9 Practitioner træningen

Fag	Antal timer	Kat plus	T	S
3 teambuilding,	2	1+4	1	2
4 psykomotorisk anatomi	17	1+4		
5 kinestetisk læring	18	1+4	1	3
6 kommunikation	2	1+4		
7 terapitræning	4	1+4		4

9	terapi	2		(2)	
10	supervision	9			(9)
I alt		54			

Kursus 10 Practitioner træningen

Fag		Antal timer	Kat plus	T	S
1	Sexualitet, sensualitet	6	1	1	1
2	elements	10	1+4		
3	teambuilding	1	1+4	1	2
4	psykomotorisk	6	1+4		
5	kinestetisk læring	6	1+4		2
7	terapitræning	14	1+4	2	2
9	terapi	4		(4)	
10	supervision	7			(7)
I alt		54			

Kursus 11 Practitioner træningen

Fag		Antal timer	Kat plus	T	S
2	elementer, kriser	9	1+4	2	
3	teambuilding	1	1+4	1	2
4	kropslæsning psykmot anatomi	6	1+4		2
4	Psykomotorisk eksamen	16	1+4		
6	kommunikation	4	1+4		
7	terapitræning	3	1+4	2	6
9	terapi	5		(5)	
10	supervision	10			(10)
I alt		54			

Kursus 12 Practitioner træningen

Fag		Antal timer	Kat plus	T	S
1	Pubertet + Psykopatologi	18	1		

3	teambuilding, forhandlingsøvelse	12	1+4	12	12
9	terapi	12		(12)	
10	supervision	12			(12)
I alt		54			

Kursus 13 Practitioner træningen

Fag		Antal timer	Kat plus	T	S
1	Bodymap analyse	8	1		
3	teambuilding	9	1+4	8	6
7	terapi træning	8	1+4	5	8
8	kontrakt, terapirum	2	1		
9	terapi	13		(13)	
10	supervision	14			(14)
I alt		54			

Kursus 14 Practitioner træningen

Fag		Antal timer	Kat plus	T	S
1	Bodymap analyse	8	1		
3	teambuilding	9	1+4	8	6
7	Terapiproces, eksamen	12	1+4	4	6
8	Evaluering, analyse eksamen	2	1		
9	terapi	11		(11)	
10	supervision	12			(12)
I alt		54			

Kursus 15 Practitioner træningen

Fag		Antal timer	Kat plus	T	S
2	personlighedsdannelse	7	1+4		
3	teambuilding, ritualer, gruppe proces	12	1+4	7	9
6	kommunikation	13	1+4		
9	terapi	9		(9)	

10 supervision 13 (13)

I alt 54

I alt Kursus 1- 15 Practitioner træningen

Fag	Antal timer	Kat plus T	S
1 teorier	80		
2 udvikling/personlighedsdannelse	68		
3 teambuilding	75		
4 psykomotorisk anatomi	112		
5 kinæstetisk læring	94		
6 kommunikation	16		
7 terapiproces	78		
8 etik	12		
9 terapi		130	
10 supervision			149
teori/metode	535	130	149
kategori 1	94		
kategori 1+4	441		
kategori 2	130		
kategori 3	149		
I alt	814	timer inkl. T og S	

Ekstra uden for kursus-træningen

9 terapi 80

10 supervision 80

Teori/metode 138 (foundation) + 535 (practitioner) 673 timer

Terapi ialt 45 (foundation) + 130 (practitioner) + 80 (udenfor) 255 timer

Supervision ialt 37 (foundation) 149 (practitioner) + 80 (udenfor) 266 timer

i alt 1148 timer

Oversigt over Jeg-funktioner og tilhørende muskler 9.4
– fordelt på delkurserne 3-10

	<i>Jeg-funktion</i>	<i>Antal muskler</i>	<i>Muskler pr. kursus</i>	<i>Muskler ialt alle 7 kurser</i>
Kursus 3	2	12	i alt 12	
Kursus 4	3	11	i alt 11	
Kursus 5	4 + 8	4 + 9	i alt 13	
Kursus 7	5 + 1	19 + 11	i alt 30	
Kursus 8	6 + 9	16 + 6	i alt 22	
Kursus 9	7 + 10	16 + 17	i alt 31	
Kursus 10	11	5	<i>i alt 5</i>	126